

Hôm th ngày 5 tháng 11-2008, William J. Kole, một người Mỹ hiện là văn phòng trưởng hãng thông tấn AP tại thành phố Vienne, nước Áo đã nhận được một cái hôn trên xe bus của một thiếu nữ không quen biết, khi người này nhận ra ông là người Mỹ. Đó là ngày tại Hoa Kỳ, ông Barack Obama, một người Mỹ gốc Phi Châu vừa được Tổng Thống. Hình ảnh của nước Mỹ đã làm xúc động thế giới và người Mỹ đã được thế giới yêu mến trở lại vào thời điểm này. Một vài đồng nghiệp của ông là Ai Cập và Jordan cũng được chào đón như thế vì Hoa Kỳ trong giây phút này là một quốc gia dân chủ, không có kẻ thù chung tộc, và ai là người Mỹ cũng được thán phục.

Sau những phút huy hoàng này, ông William J. Kole cũng không giữ gìn mặt mũi, vì ông là người Mỹ, có những ngày ông bị chế độ, khinh bỉ, xa lánh như thế nào khi thế giới biết về Mỹ hành hạ tù nhân Guantanamo, khi Mỹ công nhận được lập của Kosovo làm một bình đẳng người Serbia hay về những chính sách của nước Mỹ làm phật lòng quốc gia này hay dân tộc khác trên thế giới. Ông Kole đã dạy con đường nói tiếng Anh quá lớn khi xuống tàu đi, đường đi mũ lưỡi trai, mặc quần jean hay đi giày tennis, như là tránh chuyện đi một mình để có thể gặp một nhóm người bài Mỹ nào đó trên một con đường vắng. Không như quan niệm rằng người Mỹ lúc nào cũng ngon lành được đón tiếp vì đường đô la, ông Kole tiết lộ Serbia ông nhận ông là người Đức, ở Thổ Nhĩ Kỳ ông nói ông là người Pháp và ở Áo, ai hỏi thì ông nói ông là người Hòa Lan, “khi đi, khi chu” vì ông nói được ba ngoại ngữ trôi chảy. Như vậy, người Mỹ cũng đôi khi cảm thấy xấu hổ vì hình ảnh của nước Mỹ, nếu không, ông đã nói: “OK! Tao là người Mỹ đây, có sao không?”

Vào tháng 4-2008, tại Hà Nội hàng nghìn người đổ về khu triển lãm Giếng Vỡ trong ngày lễ hội hoa Anh đào Nhật Bản. Nước Nhật đã chọn sang đây ba cây hoa Anh Đào lớn và trình diễn các tiết mục văn hóa truyền thống của Nhật Bản, những người Hà Nội đã đáp lại với phong cách “văn hóa Việt Nam” bằng cách chen lấn nhau vớt lá, ngắt hoa, bẻ cành, tàn sát ba cây hoa Anh Đào không những tiếc khi những người Nhật ngừng ngắt mà người Việt có lòng tri cũng phải xấu hổ. Nếu “người Hà Nội” biết rằng người Mỹ đã cắt bỏ như thế nào với 3,750 cây hoa Anh Đào đã hiện diện trên bờ Tidal Basin gần 100 năm nay hiện phải chịu hai chữ “dân tộc Việt Nam bị ngàn năm văn hiến” mà họ thán phục nói về môi.

Sau này, nếu bạn là người Việt Nam đang ở Nhật, nếu người Nhật đã từng khinh bỉ các giới chức trong chính phủ Việt Nam ăn hỏi ngay trên công trình Nhật đang giúp, hay một thợ nhân viên Vietnam Airlines bay đến Nhật để buôn lậu, bạn sẽ nói mình là người Thái Lan. Nếu ở Nam Phi, nếu có nhân viên tòa Đại Sứ Việt Nam buôn lậu sẽ nghĩ tên giặc, bạn sẽ nhận mình là người Tàu. Nếu bạn đang ở Nam Đồng, nếu có các cô gái đang trong chậu cá, bạn sẽ nhận mình là người Miên. Hy vọng là bạn sẽ thành thạo vài tiếng Đông Nam Á để “tránh miệng” trong những trường hợp như thế, mà không phải lúc nào có người hỏi đến bạn một vài câu bằng tiếng Thái, Tàu hay Nam Đồng.

Đc Tng Giám M c Hà N i, Ngô Quang Ki t trong bài phát bi u ngày 20-09-2008 đã nói r ng: “Chúng tôi đi n c ngoài r t nhi u, chúng tôi r t là nh c nhấ khi c m h chi u Vi t Nam, đi đâu cũng b soi xét...”. Đây là i t cáo s c bén nh m vào ch đ Cng s n. Ng i n c ngoài đã nhìn ông nh th nào đ ông c m th y “nh t nh t” khi ng i ta bi t ông là ng i Vi t. I nói này đã b chính quy n Cng S n c t xén m t cách ác ý đ lên án, nh ng ph i chng lúc nào chúng ta cũng ph i hnh di n v đ t n c c a mình. Dân bi u Cao Quang Ánh, dù là m t ng i M g c Vi t, ông v n có quy n lên án nh ng di u x u xa đang x y ra trên quê h ng c a ông. Th t là i b ch và kém hi u bi t khi Đ i s Vi t Cng t i Hoa K , ông Lê Công Ph ng, đã ch trích dân bi u Cao Quang Ánh, qua đài BBC, b ng i nói ví von: “Dù cho ông Obama có làm đ n t ng th ng thì ông y v n là ng i g c Kenya”. Nghĩa là vì là ng i Vi t ông Dân Bi u h Cao không có quy n nói đ ng ch m đ n Vi t Nam, cũng nh Tng Th ng Barack Obama đã là g c Kenya thì cái gì thu c v Kenya đ u t t đ p c .

Th t ra b n không có trách nhi m gì v đ ng i ngo i giao c a m t qu c gia hay cái x u c a nhà c m quy n, th m chí là nh ng di u sai trái đáng lên án c a m t s ng i cùng chung m t qu c gia v i b n, nh ng thán ph c hay khinh b , k th m t đ t n c nào, đó là quy n c a t t c m i ng i. Di u này ch c n th hi n qua ánh m t hay c ch c a ng i đ i di n, cũng đ làm đau lòng chúng ta. Cái nhìn c a quan thu Nh t vào th i đ i m này cũng dành cho ng i Vi t đ n Nh t nh th .

Ng i Cng S n th ng hay nh m l n hay c ý “đánh l n con đen” khi c m t m c lên án nh ng ng i phê bình chính th Cng S n t i Vi t Nam là “ch ng i t qu c, ch ng i đ ng bào”. H đã gian l n khi bán món hàng Cng S n kèm theo v i chuy n giành đ c l p, nay i nh p nh ng ch đ Cng S n đ ng nghĩa v i t qu c Vi t Nam.

Tng Giám M c Ngô Quang Ki t, Dân Bi u Cao Quang Ánh hay c v i chúng ta đ u có th phê phán đ t n c c a mình, đó không ph i là “ch ng i t qu c” mà vì m i nh c qu c th . Và n u ai cũng vì qu c th , ai cũng mu n làm di u t t đ không ai có th phê phán hay làm nh c đ t n c mình, hay đánh giá đ t n c sau l ng mình thì đ t n c y h n ph i t t đ p nghìn l n. Không có qu c s thì làm sao gi đ c qu c th !

Ph n tôi, là ng i Vi t t n n trên đ t M , tôi ph i làm sao đây khi có bao nhiêu ng i b n x và ng i ngo i qu c nhìn vào, t trên đ ng ph , trong ti m ăn, i lái xe trên đ ng, cách ăn nói, c x , y ph c, vì th t tình tôi không bao gi mu n nh n v tôi là ng i Đ i Hàn, Thái Lan hay Cao Miên.